

„ПОЗНА ЛИ ПРАВОТО?“

Име: _____ Дата: _____ Клас: _____

Гледай внимателно сценките на съучениците си. След всяка сценка попълни един ред от таблицата.

№	Какво се случи в сценката?	Кое право е показано?	Кое задължение върви с него?
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

Помощен списък с права:

- Право на лична свобода и неприкосновеност;
- Равенство пред закона;
- Право на жалба и на правна защита;
- Свобода на изразяване на мнение;
- Свобода на вероизповеданието;
- Право на образование;
- Право на здравословна околна среда;
- Право на мирни събрания.

Помощен списък със задължения:

- задължение да зачитаме правата на другите;
- задължение да зачитаме вярата на другия;
- задължение да плащаме данъци и такси;
- задължение да се учим до 16-годишна възраст;
- задължение да спазваме законите;
- задължение да опазваме околната среда;
- задължение да зачитаме мнението на другите;
- задължение да провеждаме мирни шествия без да нанасяме вреди.

Моят извод след играта: кое право ми се стори най-важно и защо?

ПРОВЕРКА „МОГА И ТРЯБВА“

Име: _____ Дата: _____ Клас: _____

Задача 1. Запиши буквата на всяко твърдение в правилната колона.

Твърдения:

- а) да изказвам мнението си;
- б) да плащам данъци;
- в) да ходя на училище до 16 години;
- г) да не замърсявам парка;
- д) да се оплача, когато с мен се постъпва несправедливо;
- е) да участвам в мирно шествие;
- ж) да пазя училищното имущество;
- з) да получавам образование.

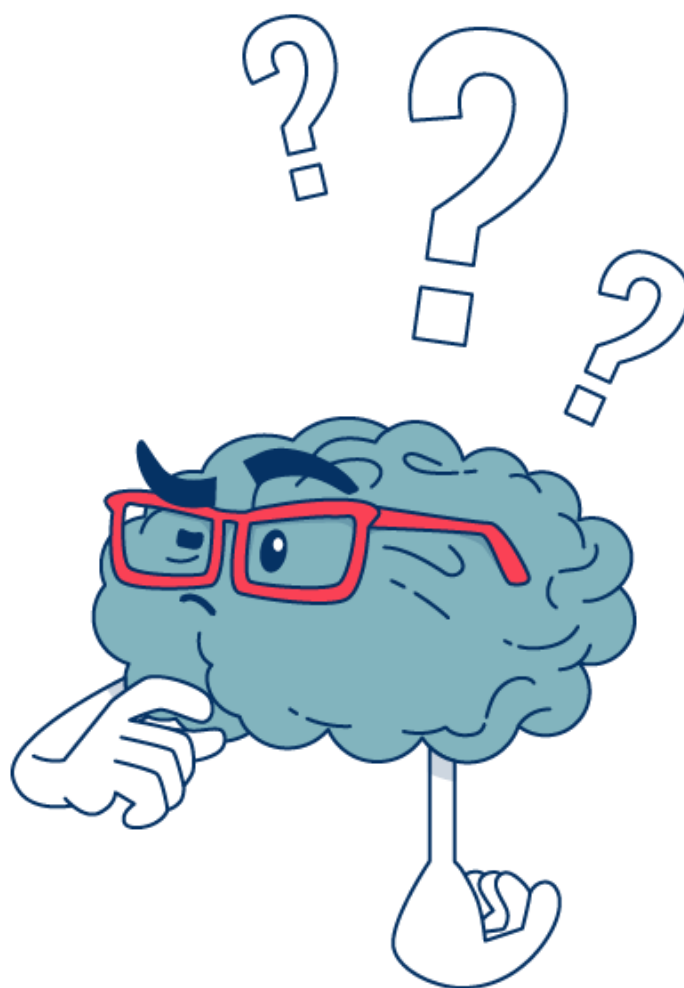
Мога (право)	Трябва (задължение)

Задача 2. Свържи ситуацията с най-подходящия начин за защита на правото. Запиши цифра от 1 до 4 срещу всяка ситуация.

Ситуация	Възможности
Съученик системно ти се подиграва в училище. ____	1. Телефон 116 111
Дете няма на кого да разкаже за проблем у дома. ____	2. Съд
Столична община вече 2 години не изпраща отговор на жалба, подадена от софиянец. ____	3. Омбудсман
Спор между двама души, довел до физическа саморазправа и счупена челюст на единия. ____	4. Разговор с класния ръководител или директора

Задача 3. Аргументирай се. Напиши отговор на въпроса по-долу по формулата: „Мисля, че..., защото..., а доказателството ми е...“.

- Трябва ли всеки ученик да се грижи за чистотата на училищния двор и да почиства, дори когато не той е замърсил?

РАБОТЕН ЛИСТ 3

Гражданско образование

5-7 клас

РЕФЛЕКСИЯ

Име: _____ Дата: _____ Клас: _____

Отбележи със знак х.

Твърдение	Да	Отчасти	Не
Включих се активно в груповата задача за разпределяне на права и задължения.			
Взех активно участие в планирането и изиграването на сценката от групата ми.			
Помогнах на екипа ми да стигне до общо и аргументирано решение по казуса.			
Мога да назова три права и три задължения според Конституцията ни.			

РАБОТЕН ЛИСТ 3

Гражданско образование

5-7 клас

РЕФЛЕКСИЯ

Име: _____ Дата: _____ Клас: _____

Отбележи със знак х.

Твърдение	Да	Отчасти	Не
Включих се активно в груповата задача за разпределяне на права и задължения.			
Взех активно участие в планирането и изиграването на сценката от групата ми.			
Помогнах на екипа ми да стигне до общо и аргументирано решение по казуса.			
Мога да назова три права и три задължения според Конституцията ни.			

ГЛАВА ВТОРА. ОСНОВНИ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ГРАЖДАНИТЕ

- Чл. 25.** (1) Български гражданин е всеки, на когото поне единият родител е български гражданин или който е роден на територията на Република България, ако не придобива друго гражданство по произход. Българско гражданство може да се придобие и по натурализация.
- (2) Лицата от български произход придобиват българско гражданство по облекчен ред.
- (3) Български гражданин по рождение не може да бъде лишен от българско гражданство.
- (4) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2005 г.) Гражданин на Република България не може да бъде предаден на друга държава или на международен съд за целите на наказателно преследване, освен ако това е предвидено в международен договор, ратифициран, обнародван и влязъл в сила за Република България.
- (5) Българските граждани, пребиваващи в чужбина, са под закрилата на Република България.
- (6) Условията и редът за придобиване, запазване и загубване на българското гражданство се определят със закон.

- Чл. 26.** (1) Гражданите на Република България, където и да се намират, имат всички права и задължения по тази Конституция.
- (2) Чужденците, които пребивават в Република България, имат всички права и задължения по тази Конституция с изключение на правата и задълженията, за които Конституцията и законите изискват българско гражданство.

- Чл. 27.** (1) Чужденците, които пребивават в страната на законно основание, не могат да бъдат изгонвани от нея или предавани на друга държава против тяхната воля освен при условията и по реда, определени със закон.
- (2) Република България дава убежище на чужденци, преследвани заради техните убеждения или дейност в защита на международно признати права и свободи.
- (3) Условията и редът за даване на убежище се уреждат със закон.

Чл. 28. Всеки има право на живот. Посегателството върху човешкия живот се наказва като най-тежко престъпление.

- Чл. 29.** (1) Никой не може да бъде подлаган на мъчение, на жестоко, безчовечно или унижаващо отношение, както и на насилствена асимилация.
- (2) Никой не може да бъде подлаган на медицински, научни или други опити без неговото доброволно писмено съгласие.

Чл. 30. (1) Всеки има право на лична свобода и неприкосновеност.

(2) Никой не може да бъде задържан, подлаган на оглед, обиск или на друго посегателство върху личната му неприкосновеност освен при условията и по реда, определени със закон.

(3) В изрично посочените от закона неотложни случаи компетентните държавни органи могат да задържат гражданин, за което незабавно уведомяват органите на съдебната власт. В срок от 24 часа от задържането органът на съдебната власт се произнася по неговата законосъобразност.

(4) Всеки има право на адвокатска защита от момента на задържането му или на привличането му като обвиняем.

(5) Всеки има право да се среща насаме с лицето, което го защитава. Тайната на техните съобщения е неприкосновена.

Чл. 31. (1) Всеки обвинен в престъпление следва да бъде предаден на съдебната власт в законно определения срок.

(2) Никой не може да бъде принуждаван да се признае за виновен, нито да бъде осъден само въз основа на неговото самопризнание.

(3) Обвиняемият се смята за невинен до установяване на противното с влязла в сила присъда.

(4) Не се допускат ограничения на правата на обвиняемия, надхвърлящи необходимото за осъществяване на правосъдието.

(5) На лишените от свобода се създават условия за осъществяване на основните им права, които не са ограничени от действието на присъдата.

(6) Наказанието лишаване от свобода се изпълнява единствено в местата, определени със закон.

(7) Не се погасяват по давност наказателното преследване и изпълнението на наказанието за престъпления против мира и човечеството.

Чл. 32. (1) Личният живот на гражданите е неприкосновен. Всеки има право на защита срещу незаконна намеса в личния и семейния му живот и срещу посегателство върху неговата чест, достойнство и добро име.

(2) Никой не може да бъде следен, фотографиран, филмиран, записван или подлаган на други подобни действия без негово знание или въпреки неговото изрично несъгласие освен в предвидените от закона случаи.

Чл. 33. (1) Жилището е неприкосновено. Без съгласието на обитателя му никой не може да влиза или да остава в него освен в случаите, изрично посочени в закона.

(2) Влизане или оставане в жилището без съгласие на неговия обитател или без разрешение на съдебната власт се допуска само за предотвратяване на непосредствено предстоящо или започнало престъпление, за залавяне на извършителя му, както и в случаите на крайна необходимост.

Чл. 34. (1) Свободата и тайната на кореспонденцията и на другите съобщения са неприкосновени.

(2) Изключения от това правило се допускат само с разрешение на съдебната власт, когато това се налага за разкриване или предотвратяване на тежки престъпления.

Чл. 35. (1) Всеки има право свободно да избира своето местожителство, да се придвижва по територията на страната и да напуска нейните предели. Това право може да се ограничава само със закон, за защита на националната сигурност, народното здраве и правата и свободите на други граждани.

(2) Всеки български гражданин има право да се завръща в страната.

Чл. 36. (1) Изучаването и ползването на българския език е право и задължение на българските граждани.

(2) Гражданите, за които българският език не е майчин, имат право наред със задължителното изучаване на българския език да изучават и ползват своя език.

(3) Случаите, в които се използва само официалният език, се посочват в закона.

Чл. 37. (1) Свободата на съвестта, свободата на мисълта и изборът на вероизповедание и на религиозни или атеистични възгледи са ненакърними. Държавата съдейства за поддържане на търпимост и уважение между вярващите от различните вероизповедания, както и между вярващи и невярващи.

(2) Свободата на съвестта и на вероизповеданието не може да бъде насочена срещу националната сигурност, обществения ред, народното здраве и морала или срещу правата и свободите на други граждани.

Чл. 38. Никой не може да бъде преследван или ограничаван в правата си поради своите убеждения, нито да бъде задължаван или принуждаван да дава сведения за свои или чужди убеждения.

Чл. 39. (1) Всеки има право да изразява мнение и да го разпространява чрез слово - писмено или устно, чрез звук, изображение или по друг начин.

(2) Това право не може да се използва за накърняване на правата и доброто име на другите и за призоваване към насилствена промяна на конституционно установения ред, към извършване на престъпления, към разпалване на вражда или към насилие над личността.

Чл. 40. (1) Печатът и другите средства за масова информация са свободни и не подлежат на цензура.

(2) Спирането и конфискацията на печатно издание или на друг носител на информация се допускат само въз основа на акт на съдебната власт, когато се накърняват добрите нрави или се съдържат призови за насилствена промяна на конституционно установения ред, за извършване на престъпление или за насилие над личността. Ако в срок от 24 часа не последва конфискация, спирането преустановява действието си.

Чл. 41. (1) Всеки има право да търси, получава и разпространява информация. Осъществяването на това право не може да бъде насочено срещу правата и доброто име на другите граждани, както и срещу националната сигурност, обществения ред, народното здраве и морала.

(2) Гражданите имат право на информация от държавен орган или учреждение по въпроси, които представляват за тях законен интерес, ако информацията не е държавна или друга защитена от закона тайна или не засяга чужди права.

Чл. 42. (1) Гражданите, навършили 18 години, с изключение на поставените под запрещение и изтърпяващите наказание лишаване от свобода, имат право да избират държавни и местни органи и да участват в допитвания до народа.

(2) Организацията и редът за произвеждане на избори и референдуми се определят със закон.

(3) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2005 г.) Изборите за членове на Европейския парламент и участието на граждани на Европейския съюз в избори за местни органи се уреждат със закон.

Чл. 43. (1) Гражданите имат право да се събират мирно и без оръжие на събрания и манифестации.

(2) Редът за организиране и провеждане на събрания и манифестации се определя със закон.

(3) За събрания на закрито не се изисква разрешение.

Чл. 44. (1) Гражданите могат свободно да се сружават.

(2) Забраняват се организации, чиято дейност е насочена срещу суверенитета, териториалната цялост на страната и единството на нацията, към разпалване на расова, национална, етническа или религиозна вражда, към нарушаване на правата и свободите на гражданите, както и организации, които създават тайни или военизирани структури или се стремят да постигнат целите си чрез насилие.

(3) Законът определя организациите, които подлежат на регистрация, реда за тяхното прекратяване, както и взаимоотношенията им с държавата.

Чл. 45. Гражданите имат право на жалби, предложения и петиции до държавните органи.

Чл. 46. (1) Бракът е доброволен съюз между мъж и жена. Законен е само гражданският брак.

(2) Съпрузите имат равни права и задължения в брака и семейството.

(3) Формата на брака, условията и редът за неговото сключване и прекратяване, личните и имуществените отношения между съпрузите се уреждат със закон.

Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата.

(2) Жената майка се ползва от особена закрила на държавата, която и осигурява платен отпуск преди и след раждане, безплатна акушерска помощ, облекчаване на труда и други социални помощи.

(3) Децата, родени извън брака, имат равни права с родените в брака.

(4) Децата, останали без грижата на близките си, се намират под особена закрила на държавата и обществото.

(5) Условията и редът за ограничаване или отнемане на родителските права се определят със закон.

Чл. 48. (1) Гражданите имат право на труд. Държавата се грижи за създаване на условия за осъществяване на това право.

(2) Държавата създава условия за осъществяване на правото на труд на лицата с физически и психически увреждания.

(3) Всеки гражданин свободно избира своята професия и място на работа.

(4) Никой не може да бъде заставян да извършва принудителен труд.

(5) Работниците и служителите имат право на здравословни и безопасни условия на труд, на минимално трудово възнаграждение и на заплащане, съответстващо на извършената работа, както и на почивка и отпуск при условия и по ред, определени със закон.

Чл. 49. (1) Работниците и служителите имат право да се сдружават в синдикални организации и съюзи за защита на своите интереси в областта на труда и социалното осигуряване.

(2) Работодателите имат право да се сдружават за защита на своите стопански интереси.

Чл. 50. Работниците и служителите имат право на стачка за защита на своите колективни икономически и социални интереси. Това право се осъществява при условия и по ред, определени със закон.

Чл. 51. (1) Гражданите имат право на общественно осигуряване и социално подпомагане.

(2) Лицата, останали временно без работа, се осигуряват социално при условия и по ред, определени със закон.

(3) Старите хора, които нямат близки и не могат да се издържат от своето имущество, както и лицата с физически и психически увреждания се намират под особена закрила на държавата и обществото.

Чл. 52. (1) Гражданите имат право на здравно осигуряване, гарантиращо им достъпна медицинска помощ, и на безплатно ползване на медицинско обслужване при условия и по ред, определени със закон.

(2) Здравеопазването на гражданите се финансира от държавния бюджет, от работодателите, от лични и колективни осигурителни вноски и от други източници при условия и по ред, определени със закон.

(3) Държавата закриля здравето на гражданите и насърчава развитието на спорта и туризма.

(4) Никой не може да бъде подлаган принудително на лечение и на санитарни мерки освен в предвидените от закона случаи.

(5) Държавата осъществява контрол върху всички здравни заведения, както и върху производството на лекарствени средства, биопрепарати и медицинска техника и върху търговията с тях.

Чл. 53. (1) Всеки има право на образование.

(2) Училищното обучение до 16-годишна възраст е задължително.

(3) Основното и средното образование в държавните и общинските училища е безплатно. При определени от закона условия образованието във висшите държавни училища е безплатно.

(4) Висшите училища се ползват с академична автономия.

(5) Граждани и организации могат да създават училища при условия и по ред, определени със закон. Обучението в тях трябва да съответства на държавните изисквания.

(6) Държавата насърчава образованието, като създава и финансира училища, подпомага способни ученици и студенти, създава условия за професионално обучение и преквалификация. Тя упражнява контрол върху всички видове и степени училища.

Чл. 54. (1) Всеки има право да се ползва от националните и общочовешките културни ценности, както и да развива своята култура в съответствие с етническата си принадлежност, което се признава и гарантира от закона.

(2) Свободата на художественото, научното и техническото творчество се признава и гарантира от закона.

(3) Изобретателските, авторските и сродните на тях права се закрилят от закона.

Чл. 55. Гражданите имат право на здравословна и благоприятна околна среда в съответствие с установените стандарти и нормативи. Те са длъжни да опазват околната среда.

Чл. 56. Всеки гражданин има право на защита, когато са нарушени или застрашени неговите права или законни интереси. В държавните учреждения той може да се явява и със защитник.

Чл. 57. (1) Основните права на гражданите са неотменими.

(2) Не се допуска злоупотреба с права, както и тяхното упражняване, ако то накърнява права или законни интереси на други.

(3) При обявяване на война, на военно или друго извънредно положение със закон може да бъде временно ограничено упражняването на отделни права на гражданите с изключение на правата, предвидени в чл. 28, 29, 31, ал. 1, 2 и 3, чл. 32, ал. 1 и чл. 37.

Чл. 58. (1) Гражданите са длъжни да спазват и изпълняват Конституцията и законите. Те са длъжни да зачитат правата и законните интереси на другите.

(2) Религиозните и другите убеждения не са основание за отказ да се изпълняват задълженията, установени в Конституцията и законите.

Чл. 59. (1) Защитата на Отечеството е дълг и чест за всеки български гражданин. Измяната и предателството към Отечеството са най-тежки престъпления и се наказват с цялата строгост на закона.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 12 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.) Подготовката на гражданите за защита на отечеството се урежда със закон.

Чл. 60. (1) Гражданите са длъжни да плащат данъци и такси, установени със закон, съобразно техните доходи и имущество.

(2) Данъчни облекчения и утежнения могат да се установяват само със закон.

Чл. 61. Гражданите са длъжни да оказват съдействие на държавата и обществото в случай на природни и други бедствия при условия и по ред, определени със закон.

ЛИСЧЕТА С ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Принтирайте 2 копия от правата и задълженията по-долу, разбъркайте ги и ги раздайте на двете групи А и Б:

Живот, лична свобода и неприкосновеност.

Образование (след 16-годишна възраст).

Свобода на изразяване на мнение.

Свобода на съвестта и на вероизповеданието.

Мирни събрания и сдружаване.

**Подаване на жалба, предложения и петиции до
гържавните органи и защита пред съда.**

Здравословна и благоприятна околна среда.

Равенство пред закона.

Да спазваме законите.

Да плащаме данъци и такси според доходите и имуществото си.

Да опазваме околната среда.

Да пазим държавното и общественото имущество.

Да зачитаме правата, вярата и мнението на другите.

Училищно обучение до 16-годишна възраст.

КАРТИ ЗА РОЛЕВАТА ИГРА (ЗА РАЗРЯЗВАНЕ ОТ УЧИТЕЛЯ + КЛЮЧ)

Карта 1.

Група ученици прави мирно еко-шествие с плакати „Искаме чист град“. Полицай ги охранява, а не ги разгонва.

Верен отговор за учителя: Право на мирни събрания - задължение шествието да е мирно и без вреди.

Карта 2.

Ученик вдига ръка и изказва мнение, различно от това на учителя. Всички го изслушват.

Верен отговор за учителя: Свобода на изразяване на мнение - задължение да зачитаме мнението на другите.

Карта 3.

Човек се кани изхвърли торба с боклук в реката, но друг го спира и не му позволява да замърсява.

Верен отговор за учителя: Право на здравословна околна среда - задължение да опазваме околната среда.

Карта 4.

Двама съседни се съдят - спорът им е за паркомясто пред блока е прераснал в бой. Двамата се явяват в съда с адвокатите си.

Верен отговор за учителя: Право на жалба и на правна защита - задължение да спазваме законите.

Карта 5.

Родител води детето си на 10 г. на училище. Детето успешно завършва 4. клас.

Верен отговор за учителя: Право на образование - задължение да се учим до 16-годишна възраст.

Карта 6.

Президентът на Република България пътува с автомобил, който той лично управлява. На кръстовище преминава на червен светофар и се сблъсква с такси. Таксиметровият шофьор също е нарушил правилата за движение, тъй като е превишил разрешената скорост. И двамата плащат глоби и понасят съответните последици.

Верен отговор за учителя: Равенство пред закона - задължение да плащаме данъци и такси.

Карта 7.

Давид е учител и евреин. Той излиза от Софийската синагога и прегръщамията в центъра на гр. София се разминава с колегата си Мустафа, който също е преподавател в училището, в което работи Давид. Мустафа е мюсюлманин и тъкмо е бил в джамията. Двамата се поздравяват, стискат си ръцете и се разделят с уважение.

Верен отговор за учителя: Свобода на вероизповеданието - задължение да зачитаме вярата на другия.

Карта 8.

Всеки ден след училище група ученици от 5б заключват в мъжката тоалетна Мони и го принуждават да им даде джобните си пари.

Верен отговор за учителя: Право на лична свобода и неприкосновеност - задължение да зачитаме правата на другите.

КАЗУСИ ЗА ЕКИПНАТА РАБОТА (ЗА РАЗРЯЗВАНЕ ОТ УЧИТЕЛ)

КАЗУС 1. „ЛИЧНАТА СВОБОДА“

Петър и негов приятел се прибират от училище. На улицата по-големи момчета спират Петър, вземат му телефона и му казват, че няма да го пуснат да си тръгне, докато не им даде и парите си. Петър се опитва да си тръгне, но те застават пред него и не му позволяват.

Въпроси:

- Кое право на Петър е нарушено? Обосновете отговора си.

- Защо никой няма право да ограничава свободата на друг човек по този начин?

- Какво трябва да направи Петър или неговите родители, за да защитят нарушеното му право?

КАЗУС 2. „ИМАМ ПРАВО НА МНЕНИЕ“

В училище се обсъжда дали да бъде въведена униформа. Мария не е съгласна с идеята и иска да изрази мнението си пред директора. Тя подготвя кратко изложение с аргументи. Нейният съученик Иван обаче казва, че Мария няма право да изразява мнение, което е различно от мнението на директора.

Въпроси:

- Има ли Мария право да изрази свободно своето мнение? Защо?

- Може ли свободата на мнение да бъде използвана като оправдание за обиди и заплахи към директора или други ученици? Защо?

- Как Мария може да защити позицията си, като едновременно зачита мнението на другите?

КАЗУС 3. „РАЗЛИЧНИТЕ УБЕЖДЕНИЯ“

В 6. клас учениците разговарят за религиозните си убеждения. Николай не изповядва никаква религия (атеист е), докато неговата съученичка Сара има религиозни убеждения - тя е еврейка. Няколко ученици започват да се подиграват на Сара заради нейната вяра и казват на Николай, че „трябва да избере религия“, защото иначе не е нормално.

Въпроси:

- Кое право позволява на Николай сам да определя своите убеждения?

- Кое право на Сара трябва да бъде уважавано от останалите ученици?

- Защо свободата на съвестта и вероизповеданието изисква уважение както към вярващите, така и към невярващите?

КАЗУС 4. „ЗАЕДНО МОЖЕМ ДА ПРОМЕНИМ НЕЩО“

Ученици и родители от един квартал искат да запазят малка детска площадка, която е предвидено да бъде премахната. Те решават да организират мирно събиране пред сградата на общината и да изразят несъгласието си. Един от участниците предлага по време на събирането да бъдат счупени няколко прозореца на общината, за да „стане ясно, че са сериозни“.

Въпроси:

- Имат ли гражданите право да организират мирно събиране за защита на своите интереси?

- Защо чупенето на прозорци противоречи на това право и на задължението да се пази общественото имущество?

- Как участниците могат да изразят несъгласието си, без да нарушават законите и правата на другите?

КАЗУС 5. „ИМАМ ПРАВО ДА ПОТЪРСЯ ЗАЩИТА“

Семейството на Елена подава жалба до общината, защото пред дома им от месеци има опасна шахта, която не е обезопасена. Те подават и писмено предложение за нейното ремонтиране. След време обаче проблемът остава нерешен. Един ден след училище Елена пада в шахтата и си счупва ръката. Родителите на Елена смятат, че правата им са нарушени и искат да потърсят защита по законов ред.

Въпроси:

- Имат ли гражданите право да подават жалби и предложения до държавните и общинските органи? Защо?
- Защо е важно гражданите да имат възможност да защитят правата си пред съда?
- Как според теб това право помага на гражданите да защитават своите законни интереси?

КАЗУС 6. „ЧИСТ ВЪЗДУХ ЗА ВСИЧКИ“

В близост до училището има парк, в който някои хора редовно изхвърлят отпадъци. Други оставят пластмасови бутилки и опаковки около пейките. Учениците забелязват, че мястото става все по-мръсно. Един от тях казва: „Това е право на всеки човек - да има чиста околна среда, затова държавата трябва сама да реши проблема.“

Въпроси:

- Какво право на гражданите е засегнато в тази ситуация?
- Само държавата ли носи отговорност за опазването на околната среда? Аргументирай се.
- Какви действия могат да предприемат учениците, за да изпълнят своето задължение да пазят околната среда?

КАЗУС 7. „ЕДНАКВИ ПРАВИЛА ЗА ВСИЧКИ“

В спортен клуб са записани деца от различни квартали. Треньорът обявява, че всички ще участват в състезанието при едни и същи правила. В деня на състезанието обаче той решава, че две деца няма да участват, защото според него „не са от нашия квартал и не са като останалите“. Родителите на децата възразяват и заявяват, че към тях са приложени различни правила без основателна причина.

Въпроси:

- Справедливо ли е към хора в еднаква ситуация да се прилагат различни правила без основателна причина? Защо?

- Как разбираш принципа на равенството пред закона?

- Какво могат да направят децата и техните родители, ако смятат, че правата им са нарушени?

КАЗУС 8. „ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ“

Бащата на Алекс има малък семеен бизнес. Той казва на сина си: „Ако не плащам всички данъци и такси, ще мога да спестя повече пари. Всеки сам решава какво да прави със своите средства.“ В същото време Алекс е на 15 години и заявява, че и той сам може да решава дали да ходи на училище, защото образованието е негово право, а не задължение. Спира да посещава училище.

Въпроси:

- Защо плащането на данъци и такси е задължение на гражданите?

- Защо училищното обучение до 16-годишна възраст е не само право, но и задължение?

- Какво би обяснил/а на Алекс и баща му за връзката между правата и задълженията на гражданите?
